

KC OBALY, družstvo
Kontrolná komisia
Bohrova 1194/1, 851 01 Bratislava

V Bratislave, dňa 16.04.2020

VEC

Správa o spôsobe plnenia povinností koordinačného centra za I. štvrťrok 2020

Vážení členovia kontrolnej komisie,

predstavenstvo KC OBALY, družstvo - koordinačného centra pre vyhradené prúdy odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov Vám zasiela nasledovnú správu o spôsobe plnenia povinností koordinačného centra za I. štvrťrok 2020 podľa § 31 ods. 11 písm. l) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon o odpadoch**“):

Počas I. štvrťroka 2020 sa konali tri zasadnutia predstavenstva koordinačného centra, posledné, dňa 24.03.2020 bolo z dôvodu epidemiologickej situácie (COVID-19) uskutočnené prostredníctvom konferenčného hovoru. Predmetom rokovania predstavenstva bolo zabezpečenie plnenia povinností koordinačného centra podľa Zákona o odpadoch a družstva podľa všeobecne záväzných právnych predpisov s dôrazom najmä na riešenie situácie nezazmluvnených obcí a fungovanie systému nakladania s odpadmi obalov a neobalových výrobkov.

K zlosovaniu nezazmluvnených obcí, evidovaniu a vyhodnocovaniu rozsahu plošného pokrytia SR jednotlivými OZV s cieľom identifikácie obcí, ktoré nie sú zahrnuté do systému (§ 31 ods. 11 písm. b) a ods. 12 Zákona o odpadoch)

Koordinačné centrum vedie zoznamy obcí zazmluvnených jednotlivými OZV na základe hlásení OZV.

Koordinačné centrum podľa § 31 ods. 12 písm. b) Zákona o odpadoch pri každej nahlásenej nezazmluvnenej obci vždy sprostredkuje a koordinuje komunikáciu so všetkými OZV s cieľom umožniť obci, ktorá o to koordinačné centrum požiadala, uzatvorenie zmluvy s OZV.

Počas I. štvrťroka 2020 sa konali tri zlosovania nezazmluvnených obcí a to v dni 14.01.2020, 13.02.2020 a 27.03.2020.

Počet obyvateľov v nezazmluvnených obciach známych koordinačnému centru ku dňu konania jednotlivých zlosovaní, t.j. ku dňu 14.01.2020 bol 266.071, dňa 13.02.2020 141.199 obyvateľov a dňa 27.03.2020 24.093 obyvateľov. Na zlosovaniach konaných v dni 14.01.2020 a 13.02.2020 všetky OZV čestne vyhlásili, že ku dňu termínu zlosovania obcí spĺňajú požiadavku rovnováhy podľa § 28 ods. 5

písm. f) Zákona o odpadoch. S poukazom na to sa nepodarilo prilosovať žiadnej nezazmluvnenej obci žiadnu OZV.

V deň zlosovania konaného dňa 27.03.2020 sa podarilo prilosovať každej obci, ktorá o to požiadala koordináčne centrum zmluvného partnera spomedzi OZV. Ku koncu IQ2020 tak koordináčne centrum neeviduje žiadnu nezazmluvnenú obec, ktorá by koordináčne centrum požiadala o sprostredkovanie uzavretia zmluvy s OZV, resp. o prilosovanie OZV.

Po konaní posledného zlosovania koordináčne centrum vyhodnotilo celkové plošné pokrytie SR systémami OZV a zistilo, že k 31.03.2020 je v SR celkovo 7 nezazmluvnených obcí s 1374 obyvateľmi, ktoré nemajú uzavretú zmluvu so žiadnou OZV. Žiadna z týchto obcí nepožiadala koordináčne centrum o sprostredkovanie uzavretia zmluvy s OZV ani o pridelenie OZV zlosovaním. Napriek tomu koordináčne centrum informáciu o týchto obciach poskytlo všetkým OZV.

K prerozdeleniu presahujúcich množstiev (§ 31 ods. 11 písm. c) Zákona o odpadoch)

Nakoľko OZV pre obaly už nemajú podľa Zákona o odpadoch povinnosť nahlasovať koordináčnemu centru presahujúce množstvá, koordináčne centrum ich vzhľadom k tomu ani neprerozdeľuje.

Prijímanie a spracovávanie údajov od OZV o množstve vyhradených výrobkov, ktoré uviedli na trh, a o množstve odpadu pochádzajúceho z ich výrobkov, pre ktorý zabezpečili zber (§ 31 ods. 11 písm. e) Zákona o odpadoch)

Všetky OZV okrem OZV RECYKLOGROUP, a.s. v súlade s uzavretými zmluvami s koordináčnym centrom a Zákom o odpadoch nahlásili koordináčnemu centru množstvo vyhradených výrobkov, ktoré uviedli nimi zastúpení výrobcovia na trh, a množstvo odpadu pochádzajúceho z ich výrobkov, pre ktorý zabezpečili zber za rok 2019. OZV RECYKLOGROUP, a.s. bola opakovane vyzývaná na doloženie údajov, do 31.02.2020 ich však nezaslala. Koordináčne centrum tak zatiaľ disponuje sumárnymi údajmi za celý trh roku 2019 len za základe údajov zverejnených na webovom sídle MŽP SR.

Náhradný odvoz (§ 31 ods. 11 písm. d) Zákona o odpadoch)

Niektoré obce nahlásili v priebehu I. štvrtroka 2020 koordináčnemu centru, že nebol zabezpečený odvoz s požiadavkou na zabezpečenie náhradného odvozu. Nakoľko koordináčne centrum identifikovalo príčinu vzniknutého stavu (nezazmluvnené obce) v tom, že viacerí výrobcovia porušujú Zákon o odpadoch tým, že od 01.01.2020 neuzavreli zmluvu s OZV, koordináčne centrum vzhľadom na potrebu promptného riešenia situácie iniciovalo prijatie tzv. Memoranda všetkými OZV (bližšie v časti Ďalšie aktivity) a zaoberalo sa aj problematikou mechanizmu náhradného odvozu. Keďže však na úrovni predstavenstva nedošlo k zhode na spôsobe zabezpečenia tejto povinnosti koordináčneho centra, koordináčne centrum v súlade s § 31 ods. 12 písm. e) Zákona o odpadoch požiadalo MŽP SR o určenie mechanizmu náhradného odvozu, t.j. o určenie spôsobu plnenia povinnosti koordináčneho centra podľa § 31 ods. 11 písm. d) Zákona o odpadoch.

Listom č. 12634/2020 zo dňa 06.03.2020 MŽP SR oznámilo koordináčne centrum, že konanie o určenie spôsobu plnenia povinnosti koordináčneho centra podľa § 31 ods. 11 písm. d) Zákona o odpadoch bolo začaté. Do dňa 31.03.2020 (koniec IQ2020) MŽP SR nedoručilo koordináčnemu centru rozhodnutie v predmetnej veci.

Nakoľko sa však dňa 27.03.2020 podarilo prilosovať všetkým obciam, ktoré o to koordinačné centrum požiadali, zmluvného partnera spomedzi OZV, problematika náhradného zvozu nateraz nie je prioritne aktuálna.

Prevádzkovanie klientskej linky pre obce, pôvodcov odpadu a držiteľov odpadu (§ 31 ods. 11 písm. a) Zákona o odpadoch)

Koordinačné centrum prevádzkuje klientsku linku prostredníctvom webového formulára na webovom sídle <http://www.kcobaly.sk/>. Na dotazy doručené prostredníctvom klientskej linky odpovedá približne do 48 hodín.

K evidencii registra neplatičov (§ 31 ods. 11 písm. f) Zákona o odpadoch)

Koordinačné centrum vedie a na základe údajov od OZV aktualizuje register neplatičov. Neevidujeme zatiaľ žiadost' žiadnej OZV, ktorá by požadovala informácie z registra za účelom overenia finančnej spoľahlivosti konkrétneho výrobcu vyhradeného výrobku.

Vytvorenie kontrolného orgánu koordinačného centra podľa § 31 ods. 11 písm. n) Zákona o odpadoch)

Do konca IQ 2020 (k 31.03.2020) koordinačnému centru neoznámil ani Minister životného prostredia SR ani štatutárny orgán reprezentatívneho záujmového združenia miest a obcí s celoslovenskou pôsobnosťou osoby, ktoré určujú za členov kontrolnej rady. S poukazom na túto skutočnosť – v kontrolnej rade nie sú vymenovaní žiadni členovia, predkladá predstavenstvo koordinačného centra túto správu o činnosti koordinačného centra kontrolnej komisii.

Ďalšie aktivity

A. Nezazmkuvnení výrobcovia, prefinancovanie nákladov na zber triedeného zberu odpadu v nezazmluvnených obciach

Na základe pohybov a udalostí na trhu (veľký počet nezazmluvnených obyvateľov) koordinačné centrum získalo začiatkom roka 2020 podozrenie, že nie všetci výrobcovia obalov a neobalových výrobkov majú uzatvorenú zmluvu s niektorou z OZV od 01.01.2020. O tejto skutočnosti a následkov s tým súvisiacich (nezazmluvnené obce, diskriminácia poctivých výrobcov, ktorí v kolektívnom systéme sú) zástupcovia koordinačného centra opakovane a dôrazne upozorňovali MŽP SR na spoločných rokovaníach dňa 28.01.2020 a 28.02.2020 ako aj zástupcov miest a obcí na rokovaní Združenia miest a obcí Hornej Nitry dňa 24.02.2020.

Koordinačné centrum v spolupráci s OZV týchto nezazmluvnených výrobcov, ktorí podľa koordinačného centra a OZV porušujú Zákon o odpadoch identifikovalo spoločne s množstvami nimi uvedenými na trh v roku 2019 a ich zoznam zaslalo Ministerstvu životného prostredia SR (ďalej len „**Ministerstvo**“) a rovnako aj podalo Slovenskej inšpekcii životného prostredia (ďalej len „**SIŽP**“) podnet na vykonanie štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve u týchto identifikovaných nezazmluvnených výrobcov obalov a neobalových výrobkov.

Začiatkom roka 2020 vznikol zásadný problém s prefinancovaním zberu triedeného odpadu v obciach nezazmluvnených zo strany OZV (počet nezazmluvnených obyvateľov korešpondoval

s množstvami obalov/neobalových výrobkov uvedených na trh identifikovanými nezazmluvnenými výrobcami).

Koordináčne centrum v záujme zachovania systému zberu triedeného odpadu v obciach iniciovalo OZV k prijatiu tzv. Memoranda (<http://www.kcobaly.sk/aktualita.php?id=5>), ktorými sa OZV nad rámec svojich zákonných povinností zaviazali, že späťne od 01.01.2020 refinancujú nezazmluvneným obciam (za predpokladu, že ich daná OZV zazmluvní neskôr) náklady na odvoz triedeného zberu. Toto memorandum však malo časové obmedzenie a to do dňa zverejnenia údajov potrebných pre výpočet trhového podielu na rok 2020, ktoré zverejnilo MŽP SR na svojom webovom sídle podľa § 52 ods. 29 Zákona o odpadoch dňa 19.03.2020. Nakoľko však identifikovaní nezazmluvnení výrobcovia prejavili len minimálny záujem o uzavretie zmluvy s OZV, predmetné Memorandum dňom 19.03.2020 stratilo účinnosť a teda obce už nemajú zo strany OZV garantované spätné prefinancovanie nákladov na zber triedeného odpadu od 01.01.2020 do dňa uzavretia zmluvy s OZV.

V súvislosti s týmto stavom má koordináčne centrum záujem iniciovať žiadosť na MŽP SR, aby výnos z prípadných pokút udelených nezazmluvneným výrobcom zo strany SIŽP (príjem Enviromentálneho fondu) bol použitý v prospech obcí nezazmluvnených od 01.01.2020 na prefinancovanie nákladov nimi vynaložených na zber a odvoz triedeného odpadu v období od 01.01.2020 do dňa zazmluvnenia danej obce príslušnou OZV.

B. Údaje pre výpočet trhového podielu OZV na rok 2020

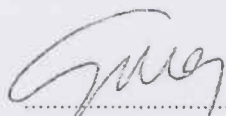
Koordináčne centrum ako aj OZV s poukazom na identifikovaných nezazmluvnených výrobcov opakovane v priebehu IQ2020 upozorňovali MŽP SR na to, že množstvá obalov a neobalových výrobkov uvedených na trh v roku 2019 týmito výrobcami musia byť zahrnuté do celkových množstiev zverejňovaných na webovom sídle MŽP SR určujúcich pre výpočet trhového podielu OZV na rok 2020. V opačnom prípade bude ohrozená samotná podstata financovania triedeného zberu odpadu a zároveň dôjde k neodôvodnenej diskriminácii „pocitívych“ výrobcov, ktorí v kolektívnom systéme sú oproti nezazmluvneným výrobcom, ktorí do systému nebudú prispievať.

Napriek výhradám koordináčneho centra a OZV z údajov pre výpočet trhového podielu OZV na rok 2020 zverejnených dňa 19.03.2020 na webovom sídle MŽP SR je dôvodné tvrdiť, že MŽP SR do zverejnených množstiev nezahrnulo množstvá identifikovaných výrobcov. Napriek tomu, že OZV ani koordináčne centrum s takýmto postupom MŽP SR zásadným spôsobom nesúhlasilo (voči tomuto postupu MŽP SR podalo koordináčne centrum dňa 26.03.2020 sťažnosť podľa zák. č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov), OZV vzhľadom na právnu záväznosť týchto údajov boli nútené zabezpečiť povinnosť vyrovnanosti svojich systémov podľa 28 ods. 5 písm. f) Zákona o odpadoch, v dôsledku čoho zazmluvnili ďalšie obce (všetkým obciam na zlosovaní konanom dňa 27.03.2020 bol určený zmluvný partner spomedzi OZV).

S úctou

.....
KC OBALY, družstvo
Ing. Vladimír Šinák
predseda predstavenstva

.....
KC OBALY, družstvo
Ing. Claudia Gettlerová
podpredseda predstavenstva